

STYRANDE DOKUMENT

SLU ID: SLU.ua.2025.1.2-1468

Sakområde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskarutbildning

Dokumenttyp: Plan
Beslutsfattare: Prorektor
Avdelning/kansli: Avdelningen för planering
och forskningsstöd
Beslutsdatum: 2025-04-16

Träder i kraft: 2025-04-16
Giltighetstid: Tills vidare
Senast granskad: 2025-04-16
Bör granskas före: 2027-12-31

Dokument som upphävs: Anvisningar för systematisk kvalitetssäkring av utbildning vid SLU (SLU.ua 2018.1.1.2-501)

Bilaga till: Prorektors beslut 2025-04-16 (SLU.ua.2025.1.2-1468)

Plan för systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Inledning

Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att genom ett strukturerat och systematiskt arbete, som genomförs samordnat på olika nivåer i verksamheten enligt fastställda rutiner, säkerställa att forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys vid SLU håller hög kvalitet samt att identifiera utvecklingsbehov. Policy för sammanhållet kvalitetssystem och systematiskt kvalitetsarbete vid SLU, som har fastställts av rektor (SLU.ua.2024.1.1.1-3466), är ett övergripande styrdokument som beskriver principerna för det systematiska kvalitetsarbetet och ska tillse att kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys vid SLU vilar på gemensamma grunder, att roller och ansvar tydliggörs och att kopplingarna mellan de olika verksamheterna tas tillvara. Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar både verksamheternas förutsättningar och innehåll. Kvalitetssystemet är utformat för att säkerställa att SLU:s alla verksamheter arbetar ändamålsenligt och effektivt för att uppfylla kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, att nationella och europeiska standarder och riktlinjer följs samt att målen i SLU:s strategi uppnås. Kvalitetssystemet reglerar inte verksamheterna i sig utan enbart kvalitetssäkringen och det kontinuerliga förbättringsarbetet.

Enligt policyn ska planer tas fram som beskriver det systematiska kvalitetsarbetets ansvarsfördelning samt operativa delar inom de olika

verksamhetsgrenarna. Plan för systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå beskriver följande aspekter av det systematiska kvalitetsarbetet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå:

- Processer för kvalitetssäkring och uppföljning
- Ansvarsfördelning och roller
- Kvalitetsområden och kvalitetsstandarder

Processer för systematiskt kvalitetsarbete

Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att:

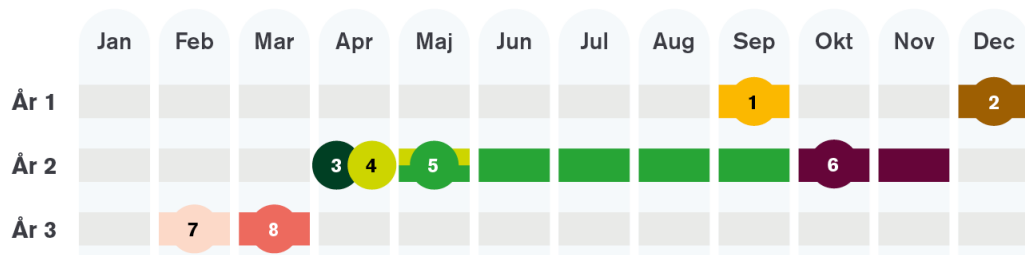
- **Analysera** – nuläget i verksamheten i förhållande till en standard (dvs. en intern målbild) för respektive kvalitetsområde.
- **Identifiera** – kvalitetshöjande åtgärder för förbättring/utveckling.
- **Genomföra** – beslutade åtgärder.
- **Följa upp** – genomförandet av beslutade åtgärder och resultat på årlig basis.

För det systematiska kvalitetsarbetet har en process för kvalitetssäkring och en process för uppföljning av kvalitetssäkring tagits fram.

Process för kvalitetssäkring

Under en sexårscykel ska all utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid SLU utvärderas utifrån en fastställd process för kvalitetssäkring av utbildning som utgår från definierade kvalitetsområden. De centrala delarna i processen utgörs av nulägesanalyser, externa kollegiala granskningar och kvalitetsdialoger på olika nivåer inom SLU och processen syftar till att kvalitetssäkra utbildningarna samt att identifiera utvecklingsbehov i relation till de olika kvalitetsområdena. Processen utmynnar i en kvalitetsrapport innehållande beskrivning av kvalitetssäkringsprocessens genomförande, handlingsplaner innehållande programspecifika utvecklingsåtgärder och generella utvecklingsåtgärder kopplade till verksamhetsstödet för utbildning.

Processen för kvalitetssäkring av utbildning omfattar åtta delar och utvärderingen äger rum under ett år, men kvalitetssäkringsprocessen påbörjas året innan utvärderingen äger rum och avslutas året efter att utvärderingen ägt rum. Processen sammanfattas i följande bild.

Kvalitetssäkringsprocessens olika delar

- 1 Uppstartsmöte äger rum (september)
- 2 Utbildningsnämnden utser externa bedömare (december)
- 3 Programnämnden fastställer nulägesanalys (april)
- 4 Sluss inkommer med kommentarer till nulägesanalys (april-maj)
- 5 Bedömagruppens granskning äger rum (maj-sep)
- 6 Kvalitetsdialog äger rum (okt-nov)
- 7 Utbildningsnämnden fastställer kvalitetsrapport och handlingsplaner (februari)
- 8 Resultat publiceras (mars)

Kvalitetssäkringsprocessens olika delar

1. **Uppstartsmöte äger rum (sep)**
Avdelningen för planering och forskningsstöd anordnar ett uppstartsmöte för programnämndsordförande, programstudierektorer, utbildningsledare/utbildningshandläggare och Sluss. Syftet med uppstartsmötet är att informera om den kommande kvalitetssäkringsprocessen, när utskick av underlag och nyckeltal inför framtagande av nulägesanalys sker och att påbörja arbetet med utseende av externa bedömare.
2. **Utbildningsnämnden utser externa bedömare (dec)**
Programnämnderna tar enligt instruktioner fram förslag på externa bedömare som utses av Utbildningsnämnden.
3. **Programnämnden fastställer nulägesanalys (april)**
Programnämnderna ansvarar för framtagande och fastställande av nulägesanalys med utgångspunkt i SLU:s kvalitetsstandarder och enligt instruktioner och underlag.

4. Sluss inkommer med kommentarer till nulägesanalys (april-maj)

Sluss inkommer med studenternas inlägga som kommenterar nulägesanalysen.

5. Bedömargruppens granskning äger rum (maj-sep)

Bedömargruppen granskar nulägesanalysen och intervjuar programansvariga, lärare och studenter vid ett digitalt platsbesök. Bedömargruppen tar sedan fram ett bedömarutlåtande innehållande identifierade styrkor och utvecklingsområden.

6. Kvalitetsdialog äger rum (okt-nov)

Utifrån nulägesanalys och bedömargruppens föreslagna utvecklingsområden diskuteras utbildningarnas kvalitet vid en kvalitetsdialog som leds av Utbildningsnämndens ordförande. De andra deltagarna består av en ledamot från Utbildningsnämnden, programnämndens ordförande, programstudierektor, prefekt eller motsvarande, lärarrepresentant, utbildningsledare/utbildningshandläggare, en studentrepresentant som utses av Sluss och de externa bedömarna. Avdelningen för planering och forskningsstöd för minnesanteckningar.

7. Utbildningsnämnden fastställer kvalitetsrapport och handlingsplaner (feb)

Efter en sammanvägning av nulägesanalys, bedömarutlåtande och genomförd kvalitetsdialog tar avdelningen för planering och forskningsstöd fram utkast till kvalitetsrapport och programspecifika handlingsplaner. Programnämndsordförande, programstudierektorer, utbildningsledare/utbildningshandläggare och Sluss kommenterar utkastet inför Utbildningsnämndens sammanträde.

Utbildningsnämnden granskar och fastställer kvalitetsrapport innehållande beskrivning av kvalitetssäkringsprocessen och generella utvecklingsåtgärder kopplade till verksamhetsstödet för utbildning. Utbildningsnämnden fastställer handlingsplaner med programspecifika utvecklingsåtgärder för varje program som har utvärderats.

Utbildningsnämnden bedömer de granskade utbildningarnas kvalitet, som omfattar både innehåll och förutsättningarna för utbildningarnas kvalitet, samt avger ett omdöme och beslutar om uppföljning. Vid omdömet godkänd kvalitet sker uppföljning enligt ordinarie rutiner och vid omdömet ifrågasatt kvalitet sker uppföljning i särskild ordning och en förnyad bedömning äger rum enligt instruktioner. Vid den förnyade bedömningen beslutar Utbildningsnämnden om kvalitetsbristerna har åtgärdats och utbildningens kvalitet och förutsättningarna för utbildningens kvalitet är godkända och det fortsatta kvalitetsarbetet kan följas upp enligt ordinarie rutiner eller om utbildningen ska avvecklas.

8. Resultat publiceras (mars)

Utfallet av granskningar och den kontinuerliga uppföljningen ska dokumenteras och kommuniceras till verksamheten. Dokumenten ska publiceras på SLU:s webbsidor för det systematiska kvalitetsarbetet och även tillgängliggöras för studenter.

Utvärderingsenhet

Varje utbildningsprogram utgör en utvärderingsenhet och ska ta fram en nulägesanalys, genomgå extern kollegial granskning som utmynnar i ett bedömarutlåtande och delta vid en kvalitetsdialog för att diskutera utvecklingsområden. Utbildningsnämnden fastställer sedan en handlingsplan innehållande programspecifika kvalitetshöjande utvecklingsåtgärder. Samtliga utbildningsprogram delas in i grupper som utvärderas av en bedömargrupp med externa bedömare.

Utbildning med ett upplägg som skiljer sig åt från ordinarie utbildningsprogram, såsom fristående kurser, kompletteringsutbildningar eller samarbetsprogram där SLU inte har huvudansvaret för utbildningen, utvärderas i enlighet med separata instruktioner.

Sammansättning bedömargrupp

Varje bedömargrupp består av externa bedömare från andra lärosäten och en studentrepresentant. Antal bedömare beror på omfånget av utvärderingen samt förutsättningarna och det kan vara motiverat att inkludera arbetslivsföreträdare i vissa bedömargrupper. Programnämnderna tar enligt instruktioner fram förslag på externa bedömare som utses av Utbildningsnämnden och Sluss utser en studentrepresentant.

Tidplan för utvärderingar

En tidplan har tagits fram som en bilaga till Plan för systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (se bilaga, Tidplan för utvärderingar 2026–2031). Tidplanen beskriver när alla utbildningar vid SLU ska utvärderas under perioden 2026–2031.

Om särskilda skäl föreligger eller det framkommer att en utbildning har allvarliga kvalitetsbrister kan Utbildningsnämnden fatta beslut om tidpunkt för granskning som avviker från den ordinarie tidplanen.

Process för uppföljning av kvalitetssäkring

Utbildningsnämnden och programnämnder

Handlingsplanerna följs upp årligen i respektive programnämnd samt i Utbildningsnämnden. Programnämndernas ordförande, som har närvaro- och

yttranderätt i Utbildningsnämnden, avrapporterar årligen övergripande till Utbildningsnämnden hur det pågående arbetet fortlöper enligt handlingsplanerna. Utbildningsnämndens ordförande avrapporterar årligen till Utbildningsnämnden det pågående kvalitetsarbetet gällande verksamhetsstödet.

Rektors kvalitetsdialoger

Vid rektors årliga kvalitetsdialoger, som utgör en integrerad del av rektors fakultetsdialoger, sammanförs de olika delarna i kvalitetssystemet – forskning och miljöanalys, utbildning på forskarnivå samt utbildning på grundnivå och avancerad nivå – och fakulteterna kommenterar utfallet av föregående års kvalitetssäkring av utbildning och kan även lyfta generella utvecklingsåtgärder avseende utbildning eller verksamhetsstödet.

Rapport till styrelsen

Rektor avrapporterar årligen till styrelsen resultatet av kvalitetssäkringsprocesserna samt arbetet med pågående åtgärder inom de olika verksamhetsgrenarna forskning och miljöanalys samt utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

Uppföljning av kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet följs upp årligen när Utbildningsnämnden fastställer kvalitetsrapporter och handlingsplaner och vid rektors kvalitetsdialoger för att säkerställa att det fungerar ändamålsenligt och är kvalitetsdrivande.

Avdelningen för planering och forskningsstöd, som samordnar universitets kvalitetsarbete, tar vid behov fram förslag på utveckling av kvalitetssystemet utifrån ovanstående uppföljningar. Behov av utveckling kan framkomma under arbetet med kvalitetssäkring eller identifieras av rektor, Utbildningsnämnden eller Rådet för utbildning på forskarnivå.

Ansvarsfördelning och roller

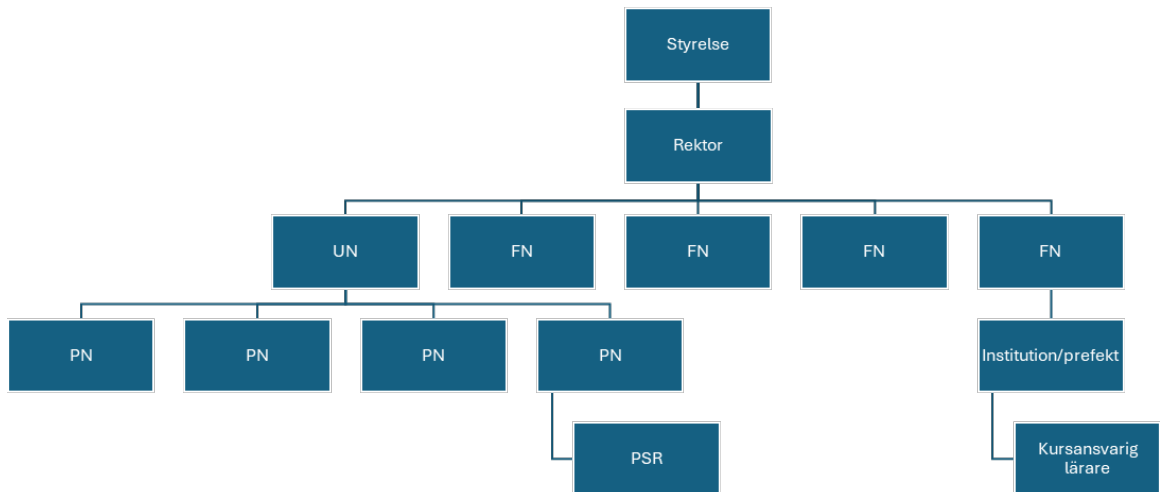
Ansvarsfördelning

Kvalitetsansvaret bärs av hela universitetet, och är fördelat inom den befintliga organisationen med dess beslutsnivåer och arbetsordning.

Universitetsstyrelsen ansvarar för den övergripande inriktningen av SLU:s verksamhet. Rektor är universitets chef och har under universitetsstyrelsen det övergripande ansvaret för ledningen av verksamheten.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ansvaret för kvalitet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgår från universitetets olika delegationsordningar och sammanfattas i nedanstående bild.

Utbildningsnämnden (UN), vilken är direkt underställd SLU:s styrelse, har det övergripande ansvaret för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. UN är ett för universitetet gemensamt organ med uppgift att behandla strategiska frågor som avser utbildningens kvalitet, att stödja, samordna, stimulera och utveckla all utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I UN:s uppdrag ingår att årligen lämna förslag till rektor om universitetets utbud av utbildningsprogram och i förekommande fall lämna förslag till rektor om inrättande och nedläggning av utbildningsprogram.

Det finns fyra programnämnder (PN) som ska tillse att utbildningsprogram och fristående kurser håller hög kvalitet. För varje program ska PN utse en programstudierektor (PSR) som ansvarar för att utveckla programmets akademiska progression och kvalitet.

Fakultetsnämnderna (FN), vilka är underställda SLU:s styrelse, ansvarar för att verksamheten anpassas så att hög kvalitet nås i utbildningen. FN ska genom planering av läraranställningar ge utbildningen förutsättningar för hög kvalitet på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. FN utser ledamöter i respektive PN.

Prefekterna ansvarar för att utbildning av hög kvalitet bedrivs inom respektive institutions område, inom ramen för tilldelade resurser. Prefekten ansvarar för att utveckla en god anda och kreativ miljö för anställda och studenter vid institutionen, vilket inkluderar studiesociala frågor. Kursansvarig institution utser ansvarig lärare för kursens genomförande.

Roller

Avdelningen för planering och forskningsstöd har det övergripande ansvaret för att stödja och samordna processerna för kvalitetssäkring och uppföljning inom SLU:s systematiska kvalitetsarbete. I detta arbete ingår att ta fram mallar, anvisningar och rutiner för kvalitetssäkring och uppföljning, att ta fram nyckeltal och underlag inför framtagande av nulägesanalyser, att utgöra ett administrativt stöd till bedömargruppen, att anordna kvalitetsdialoger och skriva minnesanteckningar vid dessa, att ta fram kvalitetsrapporter och handlingsplaner.

Utbildningsnämnden förväntas:

- Utse bedömargrupper inför varje granskningsomgång.
- Utse ledamot att delta vid kvalitetsdialoger.
- Bedöma utbildningarnas kvalitet och kvalitetsarbete samt avge omdöme.
- Granska och fastställa kvalitetsrapport och handlingsplaner innehållande programspecifika utvecklingsåtgärder.
- Följa upp resultaten av utvecklingsåtgärderna.
- Följa upp kvalitetssystemet för att säkerställa att det fungerar ändamålsenligt och är kvalitetsdrivande.

Programnämnder förväntas:

- Ta fram förslag på bedömare inför varje granskningsomgång i enlighet med instruktioner.
- Inför bedömargruppens granskning och kvalitetsdialogerna, och för varje program som ska granskas, ansvara för att underlag tas fram enligt de instruktioner som tillhandahålls.
- Involvera programstudierektorer i det systematiska kvalitetsarbetet och se till att de anställda som är verksamma i utbildningsprocessen ges möjlighet att bidra till arbetet med underlagen. Lärarkollegiets erfarenheter och synpunkter bör fångas upp i ett lämpligt forum (t.ex. kvalitetsseminarier eller workshops med institutionsstudierektorer eller motsvarande, kursansvariga, examinatorer och lärare).
- Planera arbetet så att studentrepresentanter ges möjlighet att medverka i arbetet med underlagen.
- Utifrån givna ramar utse deltagare till kvalitetsdialogerna.
- Genomföra de i handlingsplanen fastställda utvecklingsåtgärderna enligt Utbildningsnämndens beslut, samt att återrapportera enligt planerad uppföljning.

SLUSS förväntas:

- Utse studentrepresentanter som ska medverka vid kvalitetsdialogerna.
- Bidra till en effektiv kommunikation mellan berörda studentrepresentanter och programansvariga som är involverade i utvärderingsarbetet.

- Kommentera nulägesanalys som lämnas in av programnämnder och kvalitetsrapport och handlingsplan inför beslut i Utbildningsnämnden.

De externa bedömarna förväntas:

- Tillföra ett externt, perspektiv i granskningen av SLU:s utbildningar.

Universitetsdirektören förväntas:

- Inom verksamhetsstödet genomföra och följa upp identifierade åtgärder.
- Återrapportera verksamhetsstödet kvalitetsarbete till UN.

Avdelningschefer inom verksamhetsstödet förväntas:

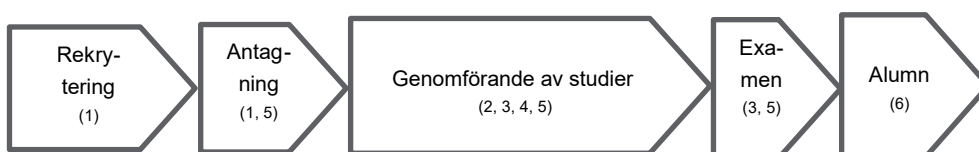
- Inför kvalitetsdialogerna ta fram underlag som är utformade enligt de instruktioner som tillhandahålls.
- Utifrån givna ramar utse deltagare till kvalitetsdialogerna.
- Genomföra de fastställda utvecklingsåtgärderna enligt universitetsdirektörens beslut, och att återrapportera enligt planerad uppföljning.

Kvalitetsområden och kvalitetsstandarder

SLU strukturerar sitt kvalitetsarbete i sex kvalitetsområden, som stödjer utbildningsprocessens olika faser:

1. Rekrytering, antagning och introduktion till utbildning
2. Studie- och lärmiljö
3. Utbildningens utformning, innehåll och resultat
4. Undervisning och handledning
5. Utbildningsadministration och studentstöd
6. Övergång till arbetsliv och karriär

Hur respektive kvalitetsområde anknyter till utbildningsprocessens faser illustreras i nedanstående figur (områdets siffra inom parentes):

1. Rekrytering, antagning och introduktion till utbildning

Referenser: ESG 1.4, ESG 1.8, HL 1 kap, 5§.

Standard:

SLU ger förutsättningar för presumtiva studenter att göra välgrundade utbildningsval. SLU har en bred och aktiv rekryteringsprocess. De studenter som antas har rätt förkunskaper. Nya studenter ges en ändamålsenlig introduktion till utbildningen, studieorten och SLU.

2. Studie- och lärmiljö

Referenser: ESG 1.6, ESG 1.7, HL 1 kap 4§, HL 1 kap 4a§, HL 1 kap 5§.

Standard:

SLU ger studenter möjlighet att ta aktiv del i utbildningarnas utveckling. Den fysiska och den studiesociala miljön underlättar för studenter att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningar bedrivs i en internationellt välkomnande studiemiljö.

3. Utbildningens utformning, innehåll och resultat

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.5, ESG 1.6, ESG 1.9, HL 1 kap 3§, HL 1 kap 5§, HL 1 kap 8§, HL 1 kap 9§, FSLU bilaga 2: examensordning.

Standard:

SLU:s utbildningar har god anknytning till forskning och samhälle. SLU:s verksamhetsidé är tydlig i alla utbildningar. Varje utbildning är utformad så att studenterna ges förutsättningar att nå examensmålen. Perspektiv på hållbar utveckling är integrerat i alla utbildningar, liksom ett jämställdhetsperspektiv och ett internationellt perspektiv.

4. Undervisning och handledning

Referenser: ESG 1.3, ESG 1.5.

Standard:

SLU:s utbildningar har ett studentcentrerat lärande. Utbildningarna är utformade så att effektiv inläring sker och forskningsanknytning finns. Lärare har förutsättningar att utveckla sin vetenskapliga, konstnärliga och pedagogiska kompetens.

5. Utbildningsadministration och studentstöd

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.6, ESG 1.7, FL 4§, FL 7§.

Standard:

Utbildningsadministrationen vid SLU är kompetent, effektiv och transparent. SLU:s studenter ges förutsättningar att fatta välgrundade beslut om studie- och yrkesval.

6. Övergång till arbetsliv och karriär

Referenser: HL 1 kap 2§, HF 1 kap 11§.

Standard:

SLU:s utbildningar ger studenter rätt förutsättningar för ett framgångsrikt framtida arbetsliv.

Referenser:

ESG = Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning, antagna vid ministerkonferensen i Jerevan, maj 2015

HL = Högskolelag, SFS 1992:1432

HF = Högskoleförordning, SFS 1993:100

FSLU = Förordning för Sveriges lantbruksuniversitet, SFS 1993:221

FL = Förvaltningslag, SFS 1986:223

Bilagor

Tidplan för utvärderingar 2026–2031